

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

A Magyar Természettudományi Múzeum

A Földi kölök és a Fogas vakony

FÖLDIKUTYÁK A KÁRPÁT-MEDENCÉBEN

interaktív, időszaki, vándoroltatható kiállításáról

Nemzeti Kulturális Alap

pályázat azonosítója: 204106/02240

A kiállítás címe: **A Földi kölök és a Fogas vakony — FÖLDIKUTYÁK A KÁRPÁT-MEDENCÉBEN**

Kiállító: **Magyar Természettudományi Múzeum**

Területe: **200 m²**

A kiállítás típusa: **interaktív, vándoroltatható időszakos kiállítás**

Szakmai tartalom: **zoológia**

A kiállítás rendezője: **Katus Magdolna**

A kiállítás szakmai rendezői: **Csorba Gábor, Németh Attila**

A kiállítás célja és üzenete:

A földikutya kutatását, ma már modern, molekuláris taxonómiai, genetikai módszerekkel folytatja a múzeum. **Az elmúlt 5 év tudományos kutatásainak eredményét mutatja be a kiállítás, kiegészítve a történeti gyűjteményi anyaggal.** A kiállítás lehetőséget teremt arra, hogy a múzeum teljesítse társadalmi szerepvállalását, a biodiverzitás védelmének eszméjét minél több emberhez eljuttassa, a környezeti nevelés révén szemléletet formáljon és részt vegyen az aktív természetvédelemben.

A kiállítás célközönsége:

- felsős általános iskolások,
- középiskolások és fiatal felnőttek

A kiállítás szakmai koncepciója:

A legritkább emlősfajok közé tartozó délvidéki földikutya **a világon összesen három helyszínen él mintegy 6-700 egyedszámban**. Ebből kettő a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság területén fordul elő, Baján és részben Kelebia-Ásotthalom térségében, a harmadik pedig a szerbiai Vajdaságon. A Földművelésügyi Minisztérium 2017-es rendelete értelmében Baján létrehozták hazánk második földikutya-rezervátumát, amely kulcsfontosságú lépés a kisemlős fennmaradásában. A délvidéki földikutya a Bajai Települési Értéktár és a Bács-Kiskun Megyei Értéktár tagja lett 2016-ban, megőrzéséért az ombudsman-helyettes írt állásfoglalást. A bajai helyszín jelentőségét az adja, hogy jelen pillanatban ez a világ egyetlen olyan védett területe, amit kifejezetten a délvidéki földikutya faj megmentésére és védelmére hoztak létre. A jelenlegi ismeretek szerint a legnépesebb egybefüggő délvidékiföldikutya-populáció él itt, a kelebiai állomány ugyanis több kisebb részre tagolódik. A múzeum több szinten is kapcsolódik a földikutya védelmében indított természetvédelmi programhoz. **A múzeum kutatásai alapozták meg a program tudományos hátterét és az intézmény aktív részvételével történt a program és a rezervátum megvalósítása.** A fajt Kitaibel Pál fedezte fel hazánk területéről. Később, a 19. század közepén a múzeum akkori munkatársa, Petényi Salamon János, zoológus írt a rejtett életmódú állatról egy komolyabb tanulmányt, s nevezte el a fogas vakonynak: „Magyarhon, sőt mondhatom Európa legnevezetesebb emlősei egyike tagadhatlanul a fogas vakony, közönséges földi-kutya (*Mus typhlus* Lin. – *Spalax typhlus* Güld: szerint; Blindmoll, Blindmaus; oroszul Slepec-zetany; lengyelül Piesek zemny). Ez az őrlők (Glires, Nagethiere) nagy rendjében, a vaksi túrók (Wühlmaeuse) családjához tartozik.

Kiállításrendezési koncepció:

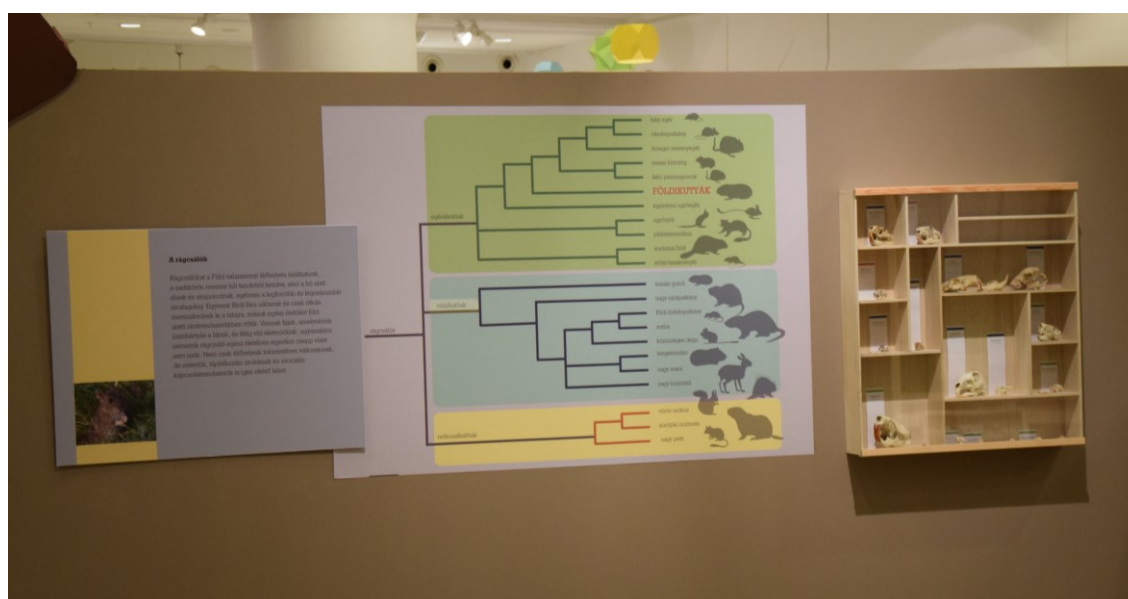
Az interaktív kiállítás ötvözi a hagyományos bemutatási módot és a modern digitális technika interpretációs eszközeit. A látogatók diorámák, gyűjteményi tárgyak segítségével és a hozzájuk kapcsolódó játékos eszközökkel ismerik meg a földikutyákat, életmódjukat (sztyepp élőhely-dioráma, bejárható, felnagyított földikutyajárat). Videoinstalláció mutatja be a múzeumi kutatásokat és a földikutya-rezervátum kialakítását.

A kiállítás tartalmi egységei:

1. RÁGCSÁLÓK

Rágcsálókat a Föld valamennyi élőhelyén találhatunk, a sarkkörön messze túli tundrától kezdve, ahol a hó alatt élnek és szaporodnak, egészen a legforróbb és legszárazabb sivatagokig. Egyesek fáról-fára siklanak és csak ritkán merészkednek le a talajra, mások egész életüket föld alatti járatrendszerükben töltik. Vannak fajok, amelyeknek úszóhártyás a lábuk, és félig vízi életmódúak, ugyanakkor némelyik rágcsáló egész életében egyetlen csepp vizet sem iszik. Nem csak élőhelyeik tekintetében változatosak, de méretük, táplálkozási szokásaik és szociális kapcsolatrendszerük is igen eltérő lehet.

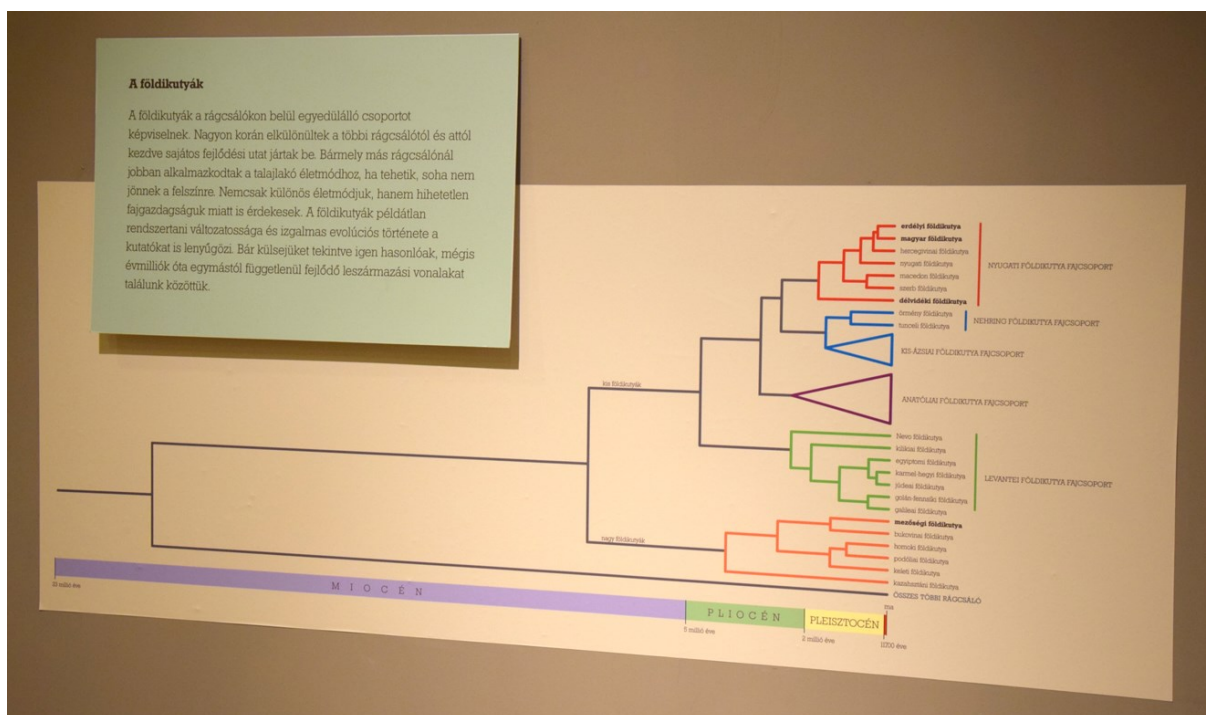
2. A KÁRPÁT-MEDENCE FÖLDIKUTYÁINAK KIALAKULÁSA

A Kárpát-medencében a földikutyák mindkét nemzetsége megtalálható. A nagytestű földikutyák (*Spalax* nemzetség) már jóval a Kárpátok ívének felgyűrődése, vagyis magának a Kárpát-medencének a kialakulása előtt a térségben éltek. A hegység mintegy 1 millió évvel ezelőtti teljes keleti bezáródása azonban a térségben élő ősi fajt három különböző állományra választotta szét, amelyek idővel önálló fajokká váltak. A Kárpátokon kívül maradt román földikutyát (*Spalax isticus*) és a bukovinai földikutyát (*Spalax graecus*), a Balkánon észak felé terjeszkedő kistestű nyugati földikutyát (*Nannospalax (leucodon) leucodon*) a Kárpátok lábainál fekvő mai elterjedési területeire kényszerítették. A hegység által körülzárt medencében „bennrekedt” harmadik nagytestű földikutyá-állomány egy kizárólag a Kárpát-medencében honos fajjá alakult, ez a mezőségi földikutyát (*Spalax antiquus*). Ez a faj a szubfosszilis leletekből következtethetően a mai elterjedési területénél nagyobb területen élt egykoron, de a kisebb testű földikutyák megjelenését követően az Erdélyi-medence déli részébe húzódott vissza. A kisebb testű földikutyák a két csoport versengése során sikeresebbek voltak, és kiszorították korábbi élőhelyének egy részéről a nagyobb testű fajokat.

A Spalax nemzetségnél evolúciósan fiatalabb a Nannospalax nemzetség, azaz a kistestű földikutyák. Ezek legősibb kárpát-medencei képviselői a délvidéki földikutya (*Nannospalax (leucodon) montanosyrmiensis*) és a szerémségi földikutya (*Nannospalax (leucodon) syrmiensis*), már 1,8 millió évvel ezelőtt elkülönült a nyugati földikutya fajcsoport összes többi vizsgált képviselőjétől. Ez a folyamat minden bizonnyal valahol a Balkán félszigeten kezdődött, a két faj közös őstől történő szétválása már a Kárpát-medencében következett be.

A térségben őshonos másik két kistestű földikutyafaj viszont az egész fajcsoport legfiatalabb képviselői. A magyar földikutya (*Nannospalax (leucodon) hungaricus*) jóval később, valamivel több, mint 360 ezer éve jelenhetett meg, és délről észak felé haladva fokozatosan hódította meg szinte a teljes Alföldet, sőt nyugat felől még az Erdélyi-medencébe is benyomult. A legutóbbi eljegesedési időszak leghidegebb periódusában, körülbelül 45 ezer évvel ezelőtt a magyar földikutya egyik elszigetelődött populációjából kialakult az erdélyi földikutya (*Nannospalax (leucodon) transsylvanicus*), mely ma is az Alföld leghidegebb északkeleti részein, valamint az Erdélyi-medence északi felében honos.

A Kárpát-medencébe tehát a Balkán félsziget hegyvidékeinek két különböző fajképződési központjából kiindulva, a kistestű földikutyák két különböző leszármazási vonalat is eljutott, a helyi viszonyokhoz alkalmazkodva pedig e két leszármazási vonal képviselői összesen négy önálló fajra váltak szét.

3. A FÖLDIKUTYÁK ÉLŐHELYE

Az ember tájtalakító tevékenysége előtt hazánk területének közel felét nyílt füves élőhelyek, sztyeppék és erdős-sztyeppék borították. Ezek az ökoszisztémák egykor kontinensünk közel harmadának természetes növénytakarói voltak, azonban szinte minden más európai ökoszisztémánál nagyobb arányban estek áldozatul az emberi terjeszkedésnek. Napjainkban döntően művelt területeket találunk az egykor végtelenbe nyúló füves puszták helyén. A füves élőhelyek egykori valós képe, az a biológiai sokféleség, melynek otthonát biztosították, mára szinte teljesen feledésbe merült. A köztudatban a puszta értéktelen, üres helyet jelent, melyet valamiképpen hasznosítani szükséges. Pedig ez kép nem is állhatna messzebb a valóságtól. Füves élőhelyeink, sztyepp és erdössztyepp növényzetű területeink egy mára szinte teljesen eltűnt, ugyanakkor bámulatos életközösségnek nyújtottak otthonát. Füves pusztáink azonban mai állapotukban is olyan élőhelyek, melyek a Kárpát-medence talán legjelentősebb természeti értékeinek biztosítanak menedéket.

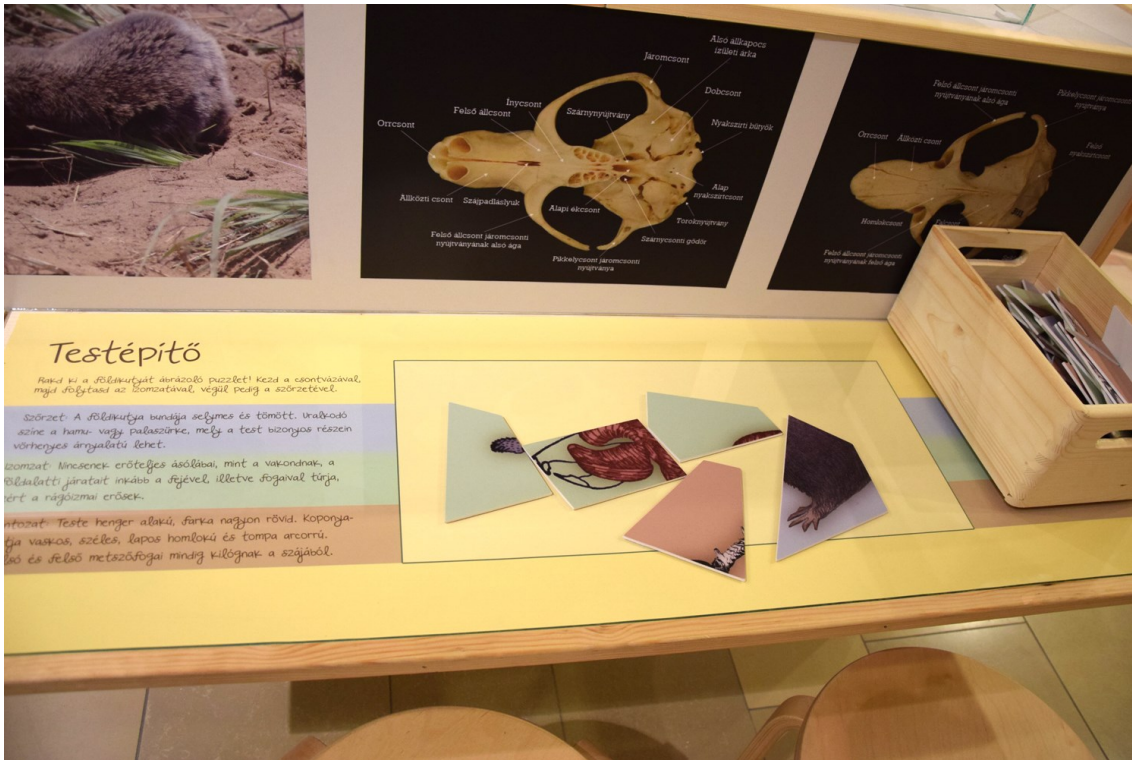

4. KÜLÖNLEGES ÉLETMÓD, KÜLÖNLEGES TESTFELÉPÍTÉS

A földikutya életének döntő részét földalatti járataiban tölti, csak nagyon ritkán jön a felszínre. Egy-egy példány akár száz méteres járatrendszert készít, s mivel az állat magányos életet él, mindegyiknek külön-külön birodalma van. Az állat föld alatt készített alagútrendszerét járatok, kamrák, fészek és ürülékgödrök alkotják. A földikutyák kizárólag növényi táplálékot fogyasztanak. Táplálékukat elsősorban földalatti növényi részek (gumók, hagymák, rhizómák, gyökerek) alkotják. Emellett a növények föld feletti részeit (szárak, levelek, gyümölcsök) is szívesen megeszik, ha módjuk nyílik rá. A földikutya földfelszín alatti tájékozódásához, a denevérekhez és delfinekhez hasonló echolokációs technikával rendelkezik. Ennek lényege, hogy a földikutya által keltett rezgések a környező tereptárgyakról visszaverődnek, és e jelek feldolgozása alapján képet alkot környezetéről. A földikutya ezeket a talajban terjedő, szeizmikus jeleket a fejének a járat tetejéhez való ritmikus ütögetésével állítja elő.

A kiállítás ezen fejezetében ismerkednek meg a látogatók a földikutyák minden jellemzőjével. A sarokban a falon egy földikutya járat rendszer látható, jelölve a lakóhely különböző részei.

Nincs a hazai rágcsálóknak még egy csoportja, mely ennyire rejtélyes, és félreismert lenne. Az átlagember szinte semmit sem tud erről a kis jószágról. Pedig ritkasága ellenére érdemes lenne megismerkednünk vele, hiszen a hazai állatvilág tipikus képviselője. A földikutya mintegy 20 cm hosszú, 140–250 g tömegű állat. Teste hosszúka, hengeres, a hátsó végén lekerekített. Bundája lágú és tömött. Uralkodó színe a hamu vagy palaszürke, mely a test bizonyos részein vörhenyes árnyalatú lehet. Első ránézésre szembetűnik, hogy szemei és fülei hiányoznak. A fülek a fej két oldalán elzárható fülnyílásként lelhetőek fel, de a szemeit bőr és szőr takarja. Ebből máris következik, hogy az állat teljesen vak.

5. FÖLDIKUTYÁK A KÁRPÁT-MEDENCÉBEN

A Kárpát-medence a földikutyák elterjedési területének északnyugati határát jelenti. A térségben egyedülálló módon mind a kis, mind a nagy földikutyák megtalálhatók.

A nagy földikutyák igazi sztyeppi állatok, ennél nyugatabbra már nem fordulnak elő. A Kárpátok felgyűrődése és a Kárpát-medence hegykoszorújának bezáródása következtében egy populációjuk a medencében rekedt. Ez az elszigetelt földikutyá-állomány az elmúlt egymillió év során az Erdélyi-medence füves élőhelyein önálló fajjá alakult, ma mezőségi földikutyaként ismerjük.

A kis földikutyák dél felől, a Balkánról érték el a Kárpát-medencét, ez elterjedésük északi határa. A kis-ázsiai eredetű csoport, mely tipikus keleti-mediterrán elterjedést mutat, első képviselői közel 2 millió éve érkezhettek Európába. Ezt az ősi leszármazási vonalat képviseli a Kárpát-medencében a délvidéki földikutyá, és talán ebbe a csoportba tartozhatott a szerémségi földikutyá is. A magyar és az erdélyi földikutyá sokkal fiatalabb jövevények, amelyek egy másik leszármazási vonal, a nyugati földikutyá fajcsoport legfiatalabb képviselői. Mind a négy kis földikutyá-típus a Kárpát-medencében alakult önálló fajjá, felosztva egymás között az Alföld és a Dunántúl füves tájait.

6. FÖLDIKUTYÁK A KIHALÁS KÜSZÖBÉN

A kedvezőtlen folyamatok a Kárpát-medence földikutyafajait súlyosan veszélyeztetik, sőt közülük többet közvetlenül a kihalás szélére taszítottak. E fajok előfordulásáról, populációik méretéről és az azok fennmaradását fenyegető veszélyeztetető tényezőkről rendelkezésre álló információk birtokában veszélyeztetettségük mértéke megbecsülhető, státuszuk megállapítható.

A korábbi gyepek, legelőterületek múlt században bekövetkezett feltörése, valamint az intenzív, nagytáblás, monokultúrás mezőgazdasági gyakorlat általánossá válása a földikutyák drámai visszaszorulását okozta a Kárpát-medencében. A jelenleg is fennálló kedvezőtlen folyamatok (élőhelyvesztés, spontán kedvezőtlen folyamatok, fokozódó emberi jelenlét) a Kárpát-medence földikutyafajait súlyosan veszélyeztetik. Napjainkra közülük több faj is a kihalás szélére került. Mivel

azonban az egyes fajok egyed- és állományszáma, valamint elterjedési területük mérete is különböző, veszélyeztetettségük is eltér egymástól. Így az egyes fajokat a természetvédelmi gyakorlatban is eltérő módon kell kezelni.

8. KUTATÓK AKCIÓBAN

A földikutyák, mint ernyőfajok, fontos szerepet játszanak a sztyepp élővilágának megőrzésében, hiszen élőhelyeik számos más veszélyeztetett pusztai állat- és növényfajunknak is otthont nyújtanak. A földikutya érdekében tett erőfeszítések tehát a többi faj fennmaradását is elősegítik. Milyen akciók megvalósítása szükséges, hogy több földikutyafaj ne pusztuljon ki a Kárpát-medencéből, és hogy ezek a különleges rágcsálók a jövőben is betölthessék a füves ökoszisztémák működése szempontjából kulcsfontosságú feladatukat?

Az első és legfontosabb feladat valamennyi ismert földikutya-élőhely védetté nyilvánítása. A populációk legtöbbje nem élvez országos szintű állami védelmet elterjedési területének egyik országában sem. Mindezzel párhuzamosan biztosítani kell az élőhelyeken a fajok igényeinek megfelelő területhasználatot, illetve természetvédelmi kezelést.

Kiállítás látogatottsága, bevételei

A szakmai beszámoló készítésekor a kiállítás még nem zárt be. A látogatottság 2018 június 25-ig 9841 fő.

A kiállítás többféle jegy konstrukcióval tekinthető meg (belépőjegy típus: időszakos kiállítások, kombinált jegy <időszakos kiállítások + állandó kiállítások>, Múzeumok éjszakája), így következőkben feltüntetett bevétel egy része tekinthető csak a földikutya kiállításra eső bevételének: 5 280 150 Ft.

Kiállítás megjelenései a médiában

Ízelítő a megjelenésekből:

The screenshot shows a web browser window with the URL <https://port.hu/esemeny/egyeb/vakrandi-foldikutya-csalogato/event-5429365>. The page title is "Vakrandi - Földikutya csalogató". The location is listed as "Magyar Természettudományi Múzeum, 1083 Budapest, Ludovika tér 2-6.". The article features a large image of a mole in a grassy field. The text discusses the mole's unique characteristics and the exhibition details. A sidebar on the right shows the event date: "Magyar Természettudományi Múzeum, 2018. március 29. (csütörtök) 11:00". At the bottom, there is a "MEGÉRTETTEM" button and a Windows taskbar with various application icons.

Fájl Szerkesztés Nézet Előzmények Könyvjelzők Eszközök Súlyó

Beérkező levelek (1) - mtm.kiall X nyomdai anyagok - Google Dri X Földikutya-kiállítás | Magyar Te X Vadonleső - Hírek

← → ↻ 🏠 <https://port.hu/esemeny/egyeb/vakrandi-foldikutya-csalogato/event-5429365>

Facebook Gmail: A Google-féle e... intranet.nhmus.hu Iratkezelő v0.2 Google Fordító Google Térkép Üdvözlünk a Fa

PORT.hu TV MOZI SZÍNHÁZ FESZTIVÁL ZENE KIÁLLÍTÁS RÁDIO KÖNYV MAGAZIN GYEREK FÓRUM JEGY 🔍 🏠 👤

PROGRAMGYORSAN: Moziműsor Színházműsor Hétvége Gyerek hétvége Programkereső Mozi premerek Színházi bemutatók Továbbiak

Vakrandi - Földikutya csalogató

Szerkeszd te is a Port.hu-t!

Helyszín: **Magyar Természettudományi Múzeum**
1083 Budapest, Ludovika tér 2-6.

Hosszúkás, kissé teltkarcsú, hengeres testalkatú, lágy és tömött, általában hamuszürke bundás magányos rágcsáló iránta érdeklődő látogatóval találkozna faja ismertségének növelése céljából. Járatok kialakítása nem akadály.

2018-ban az Év emlőse: a földikutya. Első ránézésre szembetűnik, hogy szemei és fülei hiányoznak. Mivel egész életét a föld alatt tölti, a szemeinek nem is vennék sok hasznát. Kitűnő szaglása, kiváló hallása és a föld mágneses terének érzékelése révén tájékozódik. Hatalmas metszőfogait használja járatainak kialakítására. Nincs a hazai rágcsálóknak még egy csoportja, melynek életmódja ennyire rejtélyes lenne. Az átlagember szinte semmit sem tud erről a kis jószágáról, pedig érdemes megismernünk, hiszen a hazai állatvilág tipikus képviselője.

Találkozz az év emlőseivel, a földikutyával és az őt legjobban ismerő kutatókkal a múzeumban március 29-én, 11 órától. Délután 3-ig kiállításmegnyitóval, vetített képes előadással, játékokkal, fejtörőkkel és nem utolsósorban Gryllus Vilmos koncerttel vár a Természettudományi Múzeum!

11:30 - 11:40 Dr. Csécs Csaba: "Év emlőseink 2018-a: Földikutya" Magyar Természettudományi Múzeum (csütörtök, 15:00)

Friss adatkezelési tájékoztatókon megtalálod, hogyan gondoskodunk adataid védelméért. Oldalainkon HTTP-sütitket használunk a jobb működésért. [Tudj meg többet](#)

MEGÉRTETTEM

Windows taskbar icons: Ps, Calculator, Paint, Photos, PDF Reader, Firefox, Excel, Internet Explorer, Word, File Explorer.

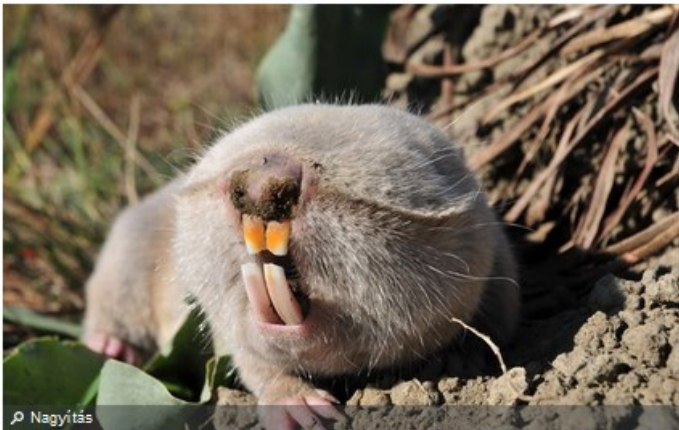
CSALÁDI PROGRAMKERESŐ

Budapest Összes helyszín Szerda GO

Gyerekszindarabok Gyerektílmek Uszodák, strandok

A Földi kölok és a Fogas vakony — Földikutyak a Kárpát-medencében

Budapest, Magyar Természettudományi Múzeum, március 29. - december 2.

Nagyítás

Tudtat, hogy idén az év emlőse a földikutya? Sokan szinte alig tudunk valamit erről a furcsa kis jószágról, pedig a hazai állatvilág tipikus képviselője, így érdemes megismerkednünk vele. Hogy milyen a földikutya?

Tetszik! Regisztrá!l, hogy megnézd, mi tetszik az ismerősöknek.

PROMÓCIÓ

A hosszúkás, hengeres testű állat bundája lágy és tömött, uralkodó színe a hamuszürke. Első ránézésre szembetűnik, hogy a szemei és a fülei hiányoznak, de mivel az egész életét a föld alatt tölti, nem is venné sok hasznát a szemeinek. Ellenben a szaglása és a hallása kitűnő, a föld mágneses terének érzékelése révén tájékozódik, járatainak kialakítására pedig hatalmas metszőfogait használja.

Linkek
További információ

Nagyítás

Ha szeretnéd megismerni ezt a hódsherű, szőrös állatkat, látogass el a Magyar Természettudományi Múzeumba, amely egy egész kiállítást

PESTI EST, est.hu

Tetszik az oldal! 12 E követés

Az ismerősaid közül te lehetsz az első, akinek ez tetszik.

Gyerektílmek moziban

- Gombos Jim és Lukács, a masiniszta**
német családi film, 105 perc, 2018
- Eűbáj herceg és a nagy varázslat**
kanadai animációs film, 90 perc, 2018
- A hihetetlen család 2**
amerikai animációs film, 118 perc, 2018
- Jönnék a kacsák!**
amerikai|kínai animációs film, 91 perc, 2018
- Vigyázz, kész, More!**
angol|mexikói animációs film, 97 perc, 2018

lapozz bele!

FREE Hetente nyitvatá, naponta online!

est.hu PESTI EST

Gyerekszindarabok műsoron

Ifjúsági/gyerek műsorok a TV-ben

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
25	26	27	28	29	30	1

- 18:04**
A Tom és Jerry-show
2014, 242. rész: Grav-Tom
- nickelodeon 18:05**
Alviiiin!! és a mókusok
1. évad, 101. rész: Cserefes Maci
- CN 18:10**
Tini titánok, harcra fel!
2013, 371. rész: Fik és lányok ellen
- 18:12**
Ruff Russ, Tweet és Dave
1. évad, 6. rész: Ruff Ruff, Tweet And Dave 01 1008 - Beac
- CN 18:19**
Tini titánok, harcra fel!
2013, 372. rész: Testóll kaland

TV-műsor

Fájl Szerkesztés Nézet Előzmények Könyvjelzők Eszközök Súgó

Beérkező levelek (1) - mtm.kiall X 2018-as kiállítások - Google Dr X Fogas vakony vagy vak murmutér X +

sakerlife3.mme.hu/hu/content/fogas-vakony-vagy-vak-murmuter

Facebook Gmail: A Google-féle e... intranet.nhms.hu Iratkezelő v0.2 Google Fordító Google Térkép Üd

A PROJEKT EREDMÉNYEK FAJOK MONITORING ÖRSE BEMUTATÓHELYEK HÍREK LETÖLTÉS WEBCAM GALÉRIA LINKEK KONFERENCIA

Eastern imperial eagles in fight (Photo: Zoltán Orbán).

NYELVEK

KISZ
HUN
ENG

Címlap » Fogas vakony vagy vak murmutér?

FOGAS VAKONY VAGY VAK MURMUTÉR?

2018.04.30. 15:30

Dr. Németh Attila tartott előadást április 25.-én a Magyar Természettudományi Múzeumban a 2018-as év emelősről „Fogas vakony vagy vak murmutér?” címmel. Az előadás keretében az érdeklődők számos érdekes és meghökkentő részletet ismerhettek meg erről a nem mindennapi kismamóról.

Földikútja (Fotó: Németh Attila).

Egy videó segítségével láthatták például, hogy miként „mos fogat” a földikútja vagy hogyan tömi el a járatrendszerének megsérült és így megnyílt részét megakadályozva, hogy ragadozó hatothasson földalatti birodalmába. Az előadást kötetlen beszélgetéssel egybekötött leaóulán követte, majd a résztvevőknek lehetőségük nyílt megtekinteni a Természettudományi Múzeum „A Földi kők és a Fogas vakony” című, földikútjakról szóló időszaki kiállítását is.

Vakrandi! Földikutya csalogató a Természetudományiban PROGRAM

2018-03-29 14:30

Ma, március 29-én 11 órától a Magyar Természetudományi Múzeum ad otthont az Év Emlőse: a földikutya tinnepélyes évindító rendezvényének és a Földi köllök és a Fogas vakony – Földikutyák a Kárpát-medencében című időszaki kiállítás megnyitójának.

„Földi köllök”, „Vak murmurés”, „Fogas vakony”, „Vakvakony” és még ki tudja, hány népi elnevezése volt az idei év emlőseinek, a földikutyáknak. Annak az emlős fajnak, vagy pontosabban fajoknak, amelyek itt, a Kárpát-medencében alakultak ki mintegy 1,8 - 2 millió évvel ezelőtől, amelyeknek – nemcsak képletesen, hanem valószínűleg is – elzúgott a fejtük felett a földtörténet és az emberi történelem. Itt éltek már akkor is, amikor az emberi nem még ki sem alakult, és itt túrták a földet a barlangi oroszlánok és gyapjas mamutok idejében is. Ám, ha nem teszünk meg minden lehetséges erőfeszítést a megőrzésük érdekében, még a mi életünkben evolúciós útjuk végére érnek. A hajdani füves puszták elterjedt rágcsálójából napjainkra pár száz, eszedeg ezer egyed maradt. Sokkal ritkábbak, mint a természetvédelem nemzetközi szimbólumának tekintett óriáspandák.

A Kárpát-medencében kétféle év óta élő, mára csak a bácskai füves pusztákon fennmaradt délvidéki földikutya egyedülálló nemzeti kincsünk, egyben kritikus veszélyeztetett, a kihalástól fenyegetett természeti értékünk, amelynek fennmaradása a kutatások szerint kizárólag hazánkban biztosítható. Védelme és élőhelyeinek megőrzése kiemelkedő jelentőséggel bír nem csupán a hazai, de az európai és a globális biológiai sokféleség megőrzése szempontjából is. A védetté nyilvánítás folyamata előremutató példája annak, hogyan kell és lehet is érvényre juttatni a gyakorlatban az Alaptörvény azon előírását, amely szerint a természeti erőforrások, közöttük a honos növény- és állatfajok, valamint a biológiai sokféleség védelme az állam és mindenki kötelessége.

Az elmúlt év egyik legjelentősebb természetvédelmi sikere volt, hogy a délvidéki földikutya legnagyobb hazai állományának otthont adó egykori katonai gyakorlóterep országos védelem alá került, és 114 hektáron megalakult a Bajai Földikutya Rezervátum. A bajai helyszín az egyetlen olyan védett terület, amelyen kifejezetten a délvidéki földikutya megmentésére és védelmére hoztak létre. Új területekkel bővült a földikutyák élőhelye Kelebia-Ásotthalom határában is.

2018-ban a Földművelésügyi Minisztérium Természetmegőrzési Főosztálya által működtetett Vadonlő Program a tíz hazai nemzeti park-igazgatósággal karöltve az Év Emlőseinek a földikutyát jelölte ki. A Vadonlő Program 8. éve indította útjára az „Év Emlőse” kezdeményezést. A program kezdetétől számos művész, sok esetben a Természetvédelem Nagykövete címet viselő írók, költők, zenészek, előadóművészek kapcsolódtak be saját műveikkel, művészetükkel a kezdeményezésbe. Számos, az Év Emlőshez kapcsolódó vers, mese, dal gazdagítja nekik köszönhetően a magyar szépirodalmat, zenekultúrát, juttatja el a természetvédelem eszméjét a művészszerzők társadalmi rétegekhez. Az évek során mintegy hétezer pályamunkát - versillusztrációt, képregényt, videodíppet vagy épp mesét, verset - küldtek be a különböző korú gyerekek, iskolások a Vadonlő Program pályázatára.

Hében az évben – a felnőttek korosztályt is bevonva – a Vadonlő program karikatúrapályázat hirdetés, Karikatúrák címmel. A múzeum pedig a szokásos rajzpályázatra várja a műveket a gyerekektől. További információk: www.vadonloso.hu; www.termeszetvedelem.hu; www.facebook.com/vadonloso; www.nhmus.hu

Megosztás 12 Tördelés Megosztás

Fájl Szerkesztés Nézet Előzmények Könyvjelzők Eszközök Súgó

Beérkező levelek (1) - mtm.kiall. X 2018-as kiállítások - Google Dri. X A Földi kölok és a Fogas vakony. X A Földi kölok és a F

greenfo.hu/programok/print/2018/03/29/a-foldi-kolok-es-a-fogas-vakony--foldikutya

Facebook Gmail: A Google-féle e... intranet.nhmus.hu Iratkezelő v0.2 Google Fordító Google Térkép Üdvözlünk a Fa

Programok

A Földi kölok és a Fogas vakony — Földikutyák a Kárpát-medencében

2018. március 29. - 2018. december 31.

Magyar Természettudományi Múzeum

2018. március 29-én nyílt meg az Év Emlőse: a földikutya Földi kölok és a Fogas vakony – Földikutyák a Kárpát-medencében című időszaki kiállítás.

Annak az emlősfajnak, vagy pontosabban fajoknak, amelyek itt, a Kárpát-medencében alakultak ki mintegy 1,8 - 2 millió évvel ezelőtt, amelyeknek – nemcsak képletesen, hanem valóságosan is – elzúgott a fejük felett a földtörténet és az emberi történelem. Itt éltek már akkor is, amikor az emberi nem még ki sem alakult, és itt túrták a földet a barlangi oroszlánok és gypjas mamutok idejében is. Ám, ha nem teszünk meg minden lehetséges erőfeszítést a megőrzésük érdekében, még a mi életünkben evolúciós útjuk végére érnek. A hajdani füves puszták elterjedt rágcslójából napjainkra pár száz, esetleg ezer egyed maradt. Sokkal ritkábbak, mint a természetvédelem nemzetközi szimbólumának tekintett óriáspandák.

A Kárpát-medencében kétféle élő, mára csak a bácskai füves pusztákon fennmaradt délvidéki földikutya egyedülálló nemzeti kincsünk, egyben kritikusán veszélyeztetett, a kihalástól fenyegetett természeti értékünk, amelynek fennmaradása a kutatások szerint kizárólag hazánkban biztosítható. Védelme és élőhelyeinek megőrzése kiemelkedő jelentőséggel bír nem csupán a hazai, de az európai és a globális biológiai sokféleség megőrzése szempontjából is. A védetté nyilvánítás folyamata előremutató példája annak, hogyan kell és lehet is érvényre juttatni a gyakorlatban az Alaptörvény azon előírását, amely szerint a természeti erőforrások, köztük a honos növény- és állatfajok, valamint a biológiai sokféleség védelme az állam és mindenki kötelessége.

Az elmúlt év egyik legjelentősebb természetvédelmi sikere volt, hogy a délvidéki földikutya legnagyobb hazai állományának otthont adó egykori katonai gyakorlóterep országos védelem alá került, és 114 ha-on megalakult a Bajai Földikutya Rezervátum. A bajai helyszín az egyetlen olyan védett terület, amelyet kifejezetten a délvidéki földikutya megmentésére és védelmére hoztak létre. Új területekkel bővült a földikutyák élőhelye Kelebia-Ásotthalom határában is.

2018-ban a Földművelésügyi Minisztérium Természetmegőrzési Főosztálya által működtetett Vadonleső Program a tíz hazai nemzeti park-igazgatósággal karöltve az Év Emlőseinek a földikutyát jelölte ki. A Vadonleső Program öt éve indította útjára az „Év Emlőse” kezdeményezést. A program kezdetétől számos művész, sok esetben a Természetvédelem Nagykövete címet viselő írók, költők, zenészek, előadóművészek kapcsolódtak be saját műveikkel, művészetükkel a kezdeményezésbe. Számos, az Év Emlőshez kapcsolódó vers, mese, dal gazdagítja nekik köszönhetően a magyar szépirodalmat, zenekultúrát, juttatja el a természetvédelem eszméjét a művészetszerető társadalmi rétegekhez. Az évek során mintegy hétezer pályamunkát - versillustrációt, képregényt, videoklipet vagy épp mesét, verset – küldtek be a különböző korú gyerekek, iskolások a Vadonleső Program pályázataira. Ebben az évben – a felnőtt korosztályt is bevonva – a Vadonleső program karikatúrapályázatot hirdet, Karikatúrák címmel. A múzeum pedig a szokásos rajzpályázatára várja a műveket a gyerekektől.

[Részletek a Magyar Természettudományi Múzeum honlapján >>>](#)

A kiállítás hasznosítása

A kiállítás bekapcsolódik az Év emlőse program sorozatba. A Magyar Természettudományi Múzeum évek óta otthont ad az Év Emlőse... megnyitó rendezvényének, 2018-ban a földikutya ünnepélyes évindító rendezvénye a Földi kölkök és a Fogas vakony – Földikutyák a Kárpát-medencében című időszaki kiállítás megnyitója is volt.

A múzeum minden évben rajzpályázatot ír ki különböző korosztályok számára. 2018-ban a téma a földikutya. A pályázati anyagokat egész évben várjuk.

Már a tervezéskor szempont volt, hogy a kiállítás egy vándorkiállítás formájában is bemutatható legyen. A zárás után igény szerint, a kiállítás vándoroltatható.

A kiállításról szóló szakmai beszámoló elérhetősége az interneten:

<http://www.nhmus.hu/sites/default/files/intezmenyi/palyazatok/>

[NKA beszamolo Foldikutya 2018.pdf](#)